

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Богданов Є.П.

*начальник навчально-методичного центру
цивільного захисту та безпеки життєдіяльності
Херсонської області,
полковник служби цивільного захисту*

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ГОЛІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

В Україні, зокрема на Херсонщині, продовжується реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади, яка передбачає передачу більших повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад.

Згідно з урядовою Концепцією реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні має бути побудована проста та логічна система місцевого самоврядування, яка здатна забезпечити нормальне та комфортне життя українських громадян у містах та селах. Територіальне реформування передбачає створення спроможних територіальних громад, тобто такого об'єднання людей, яке б забезпечувало задоволення потреб всіх місцевих мешканців [1].

Потреба у безпеці є, беззаперечно, основною з базових потреб людини. Водночас статистика виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, кількість пожеж, які щороку виникають на території Херсонської області свідчать про постійну загрозу безпечного існування людей.

Отже, існує велика імовірність того, що перед кожною об'єднаною територіальною громадою постане нагальне завдання захисту своїх мешканців, територій, і, зрештою, майна. Ефективне виконання таких завдань можливо тільки за умови організації у кожній об'єднаній територіальній громаді такої дієвої структури цивільного захисту, яка б забезпечувала своєчасне та якісне реагування на надзвичайну ситуацію та захист населення від її факторів ураження [2].

З метою сприяння організації цивільного захисту у об'єднаних територіальних громадах державою визначене відповідне навчання у сфері цивільного захисту голів об'єднаних територіальних громад як керівників органів місцевого самоврядування в мережі навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

Розуміючи широке коло обов'язків голів об'єднаних територіальних громад у період становлення та зважаючи на значний обсяг заходів з питань цивільного захисту, які стоять перед громадою, керівництво навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Херсонської області прагнуло розробити таку програму підготовки голів об'єднаних територіальних громад Херсонщини, яка б не тільки надавала загальні уявлення про державну систему цивільного захисту та її функції, а й формувала конкретні компетенції у сфері цивільного захисту та виробляла алгоритми дій керівника громади з організацій заходів цивільного захисту.

Відповідно до розробленої Робочої програми курсів підвищення кваліфікації цільового призначення у сфері цивільного захисту голів об'єднаних територіальних громад [3] завданнями їх підготовки у сфері цивільного захисту є формування або підвищення рівня компетенції за наступними показниками:

- обсяг знань (оновлена або розширена інформація) та практичний досвід їх застосування у відповідності до переліку знань і умінь, які мають набути голови територіальних громад згідно з їх повноваженнями у сфері цивільного захисту;

- технологічність (раціональність в затратах сил, засобів, матеріальних резервів, часу при вирішенні завдань) готовності, що характеризує ефективність застосування головами територіальних громад знань і умінь;

- правовий показник, який передбачає готовність до виконання функцій голови громади у сфері цивільного захисту;

- показник можливості самовдосконалення шляхом поповнення знань і умінь для вирішення на місцях конкретних проблем із запобігання надзвичайних ситуацій, підтримки готовності до реагування на них та вжиття заходів щодо усунення і мінімізації їх наслідків.

Формування компетенцій відбувається відповідно до основних модульних складових компонентів програми – загальній, профільній та регіональній складовій.

Загальний модуль передбачає вивчення основних функцій та основних заходів щодо реалізації завдань із запобігання та реагування на надзвичайні ситуації. Підсумком опрацювання модулю є визначення організаційної структури цивільного захисту у громаді та розроблення основних розпорядчих документів щодо її утворення.

Профільна складова спрямована на оволодіння технологіями (алгоритмами) вирішення основних завдань відповідно до функцій та обов'язків голови громади. Так, головам громад пропонується відповідно до запропонованих типових алгоритмів визначити шляхи забезпечення у громаді основних заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. У такий спосіб формуються алгоритми щодо дій об'єднаної

територіально громади з забезпечення оповіщення населення, укриття населення в захисних спорудах, забезпечення заходів з евакуації населення, організації радіаційного і хімічного захисту, медичного захисту та навчання населення тощо.

Регіональна складова орієнтована на здобуття навичок з виконання завдань цивільного захисту з урахуванням природних і техногенно-екологічних особливостей громади. Під час опрацювання модулю визначаються заходи та відпрацьовується відповідний пакет документації щодо переводу та виконання заходів у режимах підвищеної готовності, надзвичайної ситуації. Визначається порядок створення і використання регіональних та місцевих матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Показниками сформованості компетентності голови об'єднаної територіальної громади до виконання функціональних обов'язків у сфері цивільного захисту в межах своїх повноважень є:

рівень знань нормативно-правової бази у сфері цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях;

рівень умінь щодо виконання завдань у сфері цивільного захисту в межах обов'язків (планування та організація власної діяльності і діяльності підлеглих відповідно до обстановки, що склалася);

рівень відповідальності та автономності у виконанні покладених завдань з розв'язання конкретних управлінських та виробничих проблем із запобігання, підтримання готовності до реагування та вжиття заходів щодо усунення або мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій;

рівень здатності на конструктивну взаємодію з іншими посадовими особами органу управління цивільного захисту в межах виконання функціональних обов'язків

Таким чином, завершивши навчання голова об'єднаної територіальної громади не тільки усвідомлює свою роль та місце у єдиній державній системі цивільного захисту, а й озброєний конкретним алгоритмом дій за кожним з напрямків діяльності у сфері цивільного захисту.

Список використаних джерел:

1. Розпорядження КМУ від 1 квітня 2014 р. № 333-р «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні».

2. Методичні рекомендації з організації цивільного захисту та місцевої пожежної охорони в об'єднаних територіальних громадах Херсон: НМЦ ЦЗ та БЖД Херсонської області, 2017 р. – 61 с.

3. Робоча програма курсів підвищення кваліфікації цільового призначення у сфері цивільного захисту голів об'єднаних територіальних громад. НМЦ ЦЗ та БЖД Херсонської області, 2018 р.